

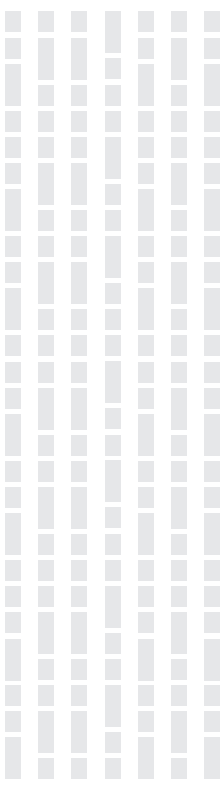
فره‌نخ‌ت‌گان

سه شنبه ۱۴ اسفند ۱۴۰۳

شماره ۴۳۶۹

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

مدیر مسئول:

- محمد امین ایمانجانی
- قائم مقام مدیرمسئول:**
- مسعود فروغی
- سر دبیر:**
- محمد زعیم‌زاده
- تلفن و فکس:**
- ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
- کد پستی:**
- ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
- چاپ:**
- چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
- نشانی:**
- خیابان حافظ،پایین تر از جمهوری
- رویموی ساختمان بورس
- ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

۱۶

پانلذ رحیمی
خبرنگار گروه اقتصاد

در سال ۱۳۷۶ با شروع فعالیت «پنتاگونا» در ایران، شرکت‌های هرمی رسماً وارد فضای اقتصادی ایران شدند. در این شیوه هرمی هر شخص با ورود به سیستم و واریز کردن یک مبلغ مشخص به حساب شرکت و دریافت یک برگ کاغذ، عضو شبکه شده و با دعوت از دیگران برای عضویت در هرم، زیر مجموعه‌های خودش را زیاد می‌کرد. این شرکت‌ها با وعده‌های فریبنده، میلیاردها تومان از مردم ایران جمع‌آوری کردند و پس از مدتی تعطیل شدند یا با دستگیری اعضای آن‌ها، آسیب‌های جدی به مردم وارد کردند. در سال ۱۳۷۷ شرکت‌های «هفت الماس»، «گلد ماین»، «ای بی ال» و در رأس آن‌ها «گلدکوئست» پا به میدان گذاشتند. بعدها شرکت‌های هرمی در ایران با نام گلدکوئست شناخته شدند. با آغاز دهه ۹۰، مدل جدیدی به نام بازاریابی شبکه‌ای وارد ایران شد که اگر چه ادعا می‌کرد نسبتی با شرکت‌های هرمی ندارد و تفاوت این مدل با قبلی‌ها، تحویل کالا است، اما بسیاری از این شرکت‌ها ساختاری مشابه طرح‌های هرمی داشتند. از سوی دیگر هر چند برخی از آن‌ها مدعی بودند با حذف واسطه‌ها از فرایند توزیع، سبب کاهش قیمت نهایی کالا می‌شوند، اما در عمل با افزایش ۳۰ تا ۴۰ درصدی قیمت کالا‌ها به واسطه چرخش آن در فرایند هرمی نیز مواجه شدند. بسیاری از افراد، به‌ویژه زنان خانه‌دار و دانش‌جویان و افرادی از این دست جذب این پروژه‌ها شدند و به امید درآمدزایی و بعضاً پول‌دار شدن در این دام افتادند و سرمایه و وقت خود را از دست دادند. این فرایند اقتصادی نه‌تنها به ضرر عامه مردم تمام شد، بلکه به گسترش مشکلات خانوارها نیز انجامید و پس از یک‌دهه فعالیت، بسیاری از این شرکت‌ها مجوزهای خود را از دست دادند. در حال حاضر حدود ۳۴ شرکت در سایت دبیرخانه نظارت بر عملکرد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای و کسب‌وکارهای مجازی ثبت شده‌اند که بسیاری از آن با تخلفات گوناگون یا لغو مجوز شده‌اند یا متوقفند.

۴۰ درصد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای پرونده قضایی دارند

بررسی آمارهای مربوط به کسب‌وکارهای دارای مجوز از سوی دبیرخانه نظارت بر عملکرد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای و کسب‌وکارهای مجازی نشان می‌دهد که تاکنون حدود ۳۲ شرکت در سایت این مجموعه نظارتی با عنوان «شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای» به ثبت رسیده‌اند. این شرکت‌ها شامل مجموعه‌های فعال، غیرفعال، تعلیقی یا تعطیل هستند و برخی از آن‌ها نیز مجوزشان لغو شده است. طبق اطلاعاتی که خبرنگار «فره‌نخ‌ت‌گان» جمع‌آوری کرده، شرکت‌هایی مانند تجارت قرن بیست و یکم، سیمیرغ عصر تجارت و شبکه تلاش آفرینان تجارت (تات) تعطیل شده‌اند. از سوی دیگر، شرکت شبکه بادران گستران که مردم آن را بیشتر با نام بادران می‌شناسند، به دلیل تخلفات متعدد، مجوز فعالیت آن لغو شده است.

تحلیل وضعیت شرکت‌های تعلیقی نیز نشان می‌دهد مجوز فعالیت شرکت‌های چون بازارپایان خاک اهورایی، فرهان تجارت توکان و کارآفرینان پیشرو باورس به حالت تعلیق درآمده است. همچنین، شرکت بازاریابی شبکه‌ای مروارید پنبه‌ریز از جمله شرکت‌هایی است که با وجود دریافت ۴ اظهار، همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد. نکته جالب این است که بسیاری از شرکت‌ها علی‌رغم دریافت اظهارهای متعدد، مجاز به ادامه فعالیت هستند. این وضعیت می‌تواند پرسش‌هایی را ایجاد کند، از جمله اینکه چرا تعداد شرکت‌های دارای مجوز از سوی این نهاد نظارتی به این حد کم است؟ در حالی که حتی عدد کل شرکت‌ها به ۴۰ نمی‌رسد، سایت‌های زیادی در حال فعالیت هستند که هیچ‌کدام از آن‌ها در این سامانه ثبت نشده‌اند. همچنین، نزدیک به ۴۰ درصد از شرکت‌های ثبت شده در این سایت با اظهار دریافت کرده‌اند، یا در وضعیت تعلیق و تعطیلی قرار دارند.

با توجه به این اطلاعات، می‌توان نتیجه گرفت که نظارت بر عملکرد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای و کسب‌وکارهای مجازی با چالش‌هایی روبه‌رو است. در حالی که برخی از این شرکت‌ها همچنان مجاز به فعالیت هستند، تعداد بالای اظهارها و تعلیق‌ها نشان‌دهنده نگرانی‌های جدی در رابطه با شفافیت و اعتبار این کسب‌وکارهاست. همچنین، کم بودن تعداد شرکت‌های دارای مجوز، پرسش‌هایی را در خصوص کارایی و نظارت دقیق‌تر بر عملکرد این شرکت‌ها مطرح می‌کند.

۱۴ فیلتر ۱۴ دامنه بدون مجوز

اطلاعات موجود درباره سایت‌هایی که بدون مجوز فعالیت می‌کنند نشان می‌دهد که تاکنون حدود ۱۴ دامنه توسط دبیرخانه نظارت بر عملکرد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای و کسب‌وکارهای مجازی فیلتر

«فره‌یختگان» روند ۲ دهه فعالیت شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای را بررسی کرد

دار و دسته ن‌تورکی‌ها

شده است. در میان این دامنه‌ها، نام‌هایی چون آنی سود، هلثی نت، ایزی بیمه، بابوبیل، ایران گوشت و کوپا کلاب به چشم می‌خورند. فیلتر کردن این سایت‌ها به عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در پیشگیری از فعالیت‌های غیررسمی و غیرقانونی به شمار می‌رود، زیرا این اقدام می‌تواند از گسترش کسب‌وکارهای بدون مجوز جلوگیری کرده و از حقوق مصرف‌کنندگان محافظت کند.

با این حال، بررسی‌های انجام شده توسط خبرنگار «فره‌یختگان» نشان می‌دهد برخی از این سایت‌ها با تغییر دامنه و انتخاب نام‌هایی مشابه دامنه‌های فیلتر شده، توانسته‌اند به فعالیت خود ادامه دهند. این اقدام نشان‌دهنده ضعف در سیستم نظارتی و فیلترینگ است، زیرا وقتی یک دامنه مسدود می‌شود، برخی از این سایت‌ها با استفاده از دامنه‌هایی که شباهت زیادی به دامنه قبلی دارند، به راحتی می‌توانند دوباره فعال شوند. این موضوع به چالش‌های جدی در زمینه نظارت بر فعالیت‌های آنلاین و جلوگیری از فعالیت‌های غیرمجاز اشاره دارد. با توجه به اینکه این سایت‌ها اغلب با استفاده از تبلیغات فریبنده و وعده‌های جذاب، کاربران را جذب می‌کنند، نیاز به نظارت دقیق‌تر و اتخاذ تدابیر مناسب‌تر برای جلوگیری از فعالیت آن‌ها احساس می‌شود. در این شرایط، ضروری است که دستگاه‌های نظارتی با تقویت روند فیلترینگ و شفاف‌سازی بیشتر درباره دامنه‌های فیلتر شده، از گسترش فعالیت‌های غیرمجاز در فضای مجازی جلوگیری کنند. در نهایت، به نظر می‌رسد که در کنار فیلتر کردن دامنه‌ها، باید به روش‌های پیشرفته‌تری برای شناسایی و مسدود کردن سایت‌های مشابه و مخمل نظم اقتصادی و اجتماعی پرداخته شود.

۱۰ بادران؛ از ساخت بزرگ‌ترین ورزشگاه جهان تا زندان زنان!

یکی از موارد قابل تأمل در بازاریابی شبکه‌ای در ایران، مربوط به شرکت تتورک بادران می‌شود. ماجرای تتورک بادران یکی از پرحاشیه‌ترین پرونده‌های اقتصادی در ایران بود که در آن ترکیب مسائلی چون بازاریابی شبکه‌ای، وعده‌های غیرواقعی، عرضه رمزارز بدون پشتوانه، تبلیغات گسترده و مشکلات حقوقی و اجتماعی در هم آمیخته.

شرکت بازاریابی شبکه‌ای بادران شرکتی بود که در سال‌های اخیر در ایران به شدت رشد کرد و مدل کاری آن بر پایه بازاریابی شبکه‌ای یا همان تتورک مارکتینگ قرار داشت. این مدل کسب‌وکار به گونه‌ای است که افراد با پیوستن به شبکه فروش شرکت، می‌توانند با فروش محصولات به دیگران و همچنین جذب افراد جدید به شبکه، پورسانت دریافت کنند. این مدل به ظاهر ساده و جذاب، توانست بسیاری از مردم را به خود جذب کند. اما چیزی که در عمل رخ داد، پیچیدگی‌های زیادی در مسیر این فعالیت‌ها وجود داشت که در نهایت به مشکلات جدی برای اعضای شبکه و حتی جامعه منجر شد.

یکی از نکات قابل توجه درباره تتورک بادران، وعده‌هایی بود که این شرکت به اعضای خود می‌داد. یکی از این وعده‌ها، ساخت ورزشگاه و پروژه‌های عظیم عمرانی بود. مدیران شرکت بادران پس از آنکه تیم فوتبالی راهی لیگ کشور کردند. پس از آن، کلنگ ورزشگاه ۱۶۰ هزار نفری را نیز به زمین زدند اما برای فوتبالی‌ها مشخص بود که این پروژه صرفاً یک بلاف است. این شرکت با تبلیغات گسترده‌ای که انجام می‌داد؛ وعده ساخت پروژه‌های بزرگ را می‌داد. این وعده‌ها باعث می‌شد که افراد به امید آینده‌ای روشن و پرمنفعت وارد این شبکه شوند. اما پس از گذشت مدت‌ها، هیچ‌کدام از این پروژه‌ها به مرحله اجرا نرسید. در واقع، نه‌تنها ورزشگاه‌ها ساخته نشدند، بلکه پروژه‌های عظیم دیگری که از آن‌ها صحبت می‌شد نیز هرگز تحقق نیافتند. این موضوع به تدریج باعث شد افراد شرکت‌کننده احساس کنند که در دام وعده‌های بی‌پایه و اساس گرفتار شده‌اند.

کار شرکت بادران تا آنجایی پیش رفت که شهره موسوی از مدیران اصلی این شرکت به عنوان نایب‌رئیس فدراسیون فوتبال نیز انتخاب شد، اما پس از صدور رأی یکی از بزرگ‌ترین پرونده‌های کلاهبرداری و فساد مالی (کینگ مانی) مربوط به شرکت بادران، موسوی با حکم ۱۵ ساله روانه زندان شد.

۱۰ پارادوکس ادعا و عمل در قیمت محصولات

یکی از اصلی‌ترین تبلیغاتی که شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای یا همان تورکی‌ها برای جذب مشتریان و فروشندگان به آن اشاره می‌کنند، ارائه کالا‌های ارزان بود. این شرکت‌ها ادعا می‌کردند که می‌توانند محصولات باکیفیت را با قیمت‌هایی پایین‌تر از بازار به مشتریان عرضه کنند و این موضوع یکی از مهم‌ترین عواملی بود که باعث جذب مردم به این شبکه شد. بسیاری از افراد تصور می‌کردند که با خرید از شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای، می‌توانند محصولات باکیفیت را با قیمت‌های مناسب‌تری نسبت به بازار عرضه کنند؛ چراکه تورکی‌ها از

ابتدا مدعی بودند بازاریابی شبکه‌ای با حذف واسطه‌ای از فرایند توزیع کالا و همچنین تبلیغات دهان‌به‌دهان علاوه بر فروش بالا منجر به کاهش قیمت نهایی کالا‌ها هم می‌شود. اما بررسی‌های بعدی نشان داد که قیمت‌های محصولات این شرکت‌ها معمولاً بالاتر از بازار آزاد بودند. به عبارت دیگر در بسیاری از موارد افراد مجبور بودند هزینه بیشتری برای خرید محصولات بپردازند، بدون اینکه خدمات و کیفیتی متفاوت از بازار دریافت کنند. این موضوع باعث سردرگمی و نارضایتی میان اعضای شبکه و مشتریان شد.

۱۰ اسیران سیستم هرمی

یکی دیگر از مسائلی که در مورد شرکت‌های بازاریابی شبکه‌ای به‌شدت مورد انتقاد قرار گرفت، شباهت‌های زیاد این سیستم به طرح‌های هرمی بود. در سیستم‌های هرمی که در دهه ۱۳۸۰ منابع قابل توجهی را از مردم ایران به غارت بردند، تمرکز اصلی نه بر فروش محصولات، بلکه بر جذب اعضای جدید بود. در این مدل، سود اصلی از پیوستن افراد جدید به سیستم به دست می‌آید. به همین دلیل، بسیاری از افراد وارد این شبکه‌ها می‌شدند بدون اینکه واقعاً به فروش محصولات فکر کنند. در واقع، بیشتر افراد به امید جذب افراد جدید و دریافت پورسانت از آن‌ها وارد می‌شدند.

اما در بازاریابی شبکه‌ای که در دهه ۱۳۹۰ در ایران رواج شد، در این نوع سیستم گرچه به جز جذب افراد و اصطلاحاً تشکیل زیرمجموعه و هرم، افراد کالا می‌فروختند، اما در اینجا به‌واسطه اینکه تفکر هرمی (شرکت‌های گلدکوئستی) وجود داشت، عملاً فقط افرادی که در لایه‌های بالاتر شبکه بودند، به سودهای کلان می‌رسیدند، درحالی‌که

ردیف	نام شرکت	آدرس سایت	وضعیت	تعداد اخطار
۱	تجارت قرن بیست و یکم ایرانیان	royalynet.com	تعطیل	*
۲	بازاریابان خاک اهورایی	www.livedsa.net	تعلیق مجوز فعالیت	*
۳	فرهان تجارت توکان	knbnct.com	تعلیق مجوز فعالیت	*
۴	شبه بادران گستران	www.baadraan.ir	لغو مجوز فعالیت	۴
۵	بازاریابی شبکه‌ای مروارید پنبه‌ریز	www.pmlm.ir	مجاز به فعالیت	۴
۶	سیمیرغ عصر تجارت	www.simorghmlm.ir	تعطیل	۳
۷	بازاریابان ایرانیان زمین (بیز)	www.bizmlm.ir	مجاز به فعالیت	۳
۸	سخت‌کوشان اریس	www.skanet.ir	مجاز به فعالیت	۲
۹	خانواده تحول‌آفرین خورشید زیا	sunteam-mlm.com	مجاز به فعالیت	۲
۱۰	کارآفرینان پیشرو باورس	www.adibavers.ir	تعلیق مجوز فعالیت	۱
۱۱	بازاریابی شبکه‌ای راه سوم پارسیان	www.persianway.ir	مجاز به فعالیت	۱
۱۲	شبه تلاش آفرینان تجارت (تات)	www.tatmlm.ir	تعطیل	۱
۱۳	بازاریابی شبکه‌ای طراحان پوشش ستاره	modstarr.ir	مجاز به فعالیت	۱

ردیف	نام شرکت	آدرس سایت	وضعیت	علت
۱	آنی سود	anisood.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۲	هلثی نت	healthynet.net	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۳	ایزی بیمه	knbteam.easybimeh.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۴	*	knblife.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۵	ایران گوشت	irangooshtco.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۶	بابوبیل	Babobil.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۷	*	Sushia.net	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۸	*	emway.club	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۹	کوپا کلاب	Kouhpaclub.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۰	اتحاد	etehadb.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۱	*	Knbteam.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۲	*	Blife.network	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۳	*	Asrevira.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۴	*	vastvisionco.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز

بهر است ابتدا زمینه‌های بروز نگرانی‌ها یعنی دغدغه‌های قانونی را حل کرد تا این نگرانی‌ها هم برطرف شوند نه اینکه با ایجاد یک موج ترس و نگرانی در جامعه، از اساس چنین ابزارهایی را زیر سؤال برد.»

وی خاطرنشان کرد: «کلیت بحث این است که به جای مقاومت و سد زدن در برابر یک سری جریانات و اتفاقات مدرن و جدید، بهتر است با نگاه به تجربه‌های جهانی از آن‌ها به عنوان یک فرصت استفاده کرد. به‌ر حال فناوری در جوامع بشری راه خود را خواهد رفت و هر کس در برابر آن مقاومت کند فقط با یک عقب‌ماندگی مواجه خواهد شد.»

۱۰ به جای مخالفت، راه‌کار بدهیم

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند ادامه داد: «امروز همه قبول دارند که وضعیت مسکن در کشور فاجعه است. ۳۰ درصد مردم کشور و نیمی از ساکنان تهران اجازه‌نشین هستند. زمان خانواده‌دار شدن چهار دهک اول، نه تنها به عمر خودشان بلکه به عمر پنج نسل پس از آن‌ها هم قد نمی‌دهد. در این شرایط، ابزارهای فروش متری اگر در چهارچوب درست و قانونی قرار گیرند قطعاً می‌توانند روزه امید برای این اقشار باشند تا بتوانند هزینه خانه‌دار شدن خود را به طور تدریجی پرداخت کنند و

افراد جدیدتر و پایین‌تر در شبکه به‌شدت متضرر می‌شوند. چون این افراد نه‌تنها نمی‌توانستند محصولاتی که خریداری کرده‌اند را بفروشند، بلکه اغلب مجبور بودند هزینه‌های زیادی برای خرید بسته‌های جدید و پرداخت‌های دیگر به شرکت بپردازند. تورکی‌ها در نهایت به یک آسیب اجتماعی و اقتصادی برای بسیاری از خانواده‌ها تبدیل شد. بسیاری از افرادی که وارد این شبکه شدند، وقت و انرژی زیادی را برای جذب اعضای جدید و فروش محصولات صرف کردند، اما در نهایت نتیجه‌ای که گرفتند، هیچ‌گونه سود واقعی یا پیشرفت مالی نبود. این افراد از زندگی روزمره خود افتادند، تحصیلاتشان متوقف شد و حتی مشکلات اقتصادی شدیدی را تجربه کردند. درحالی که مدیران و لایه‌های بالایی این شبکه به سودهای کلان رسیدند، تعداد زیادی از افراد عادی که وارد این سیستم شده بودند تنها زیان دیدند و به جایی رسیدند که نه‌تنها سرمایه خود را از دست دادند، بلکه زمانی که می‌توانستند صرف تحصیل، کار یا دیگر فعالیت‌های مفید کنند در تلاش برای جلب اعضای جدید و فروش محصولات بودند.

ماجرای بازاریابی شبکه‌ای در ایران نشان داد که وعده‌های بزرگ و تبلیغات جذاب ممکن است در ابتدا جذاب به نظر برسند، اما در نهایت می‌توانند برای بسیاری از افراد آسیب‌زا و گمراه‌کننده باشند. این شرکت‌ها با وعده‌هایی چون ارائه کالا‌های ارزان و پروژه‌های عظیم عمرانی افراد زیادی را جذب کردند، اما در عمل قیمت‌های بالاتر از بازار و عدم تحقق وعده‌ها، باعث شد بسیاری از اعضای شبکه متضرر شوند. در نهایت، این سیستم بیشتر به نفع لایه‌های بالایی بود که توانستند از جذب افراد جدید سوده‌های کلان به دست آورند، اما افرادی که وارد این شبکه شدند بیشتر از نظر اقتصادی و اجتماعی آسیب دیدند.

ردیف	نام شرکت	آدرس سایت	وضعیت	تعداد اخطار
۱	تجارت قرن بیست و یکم ایرانیان	royalynet.com	تعطیل	*
۲	بازاریابان خاک اهورایی	www.livedsa.net	تعلیق مجوز فعالیت	*
۳	فرهان تجارت توکان	knbnct.com	تعلیق مجوز فعالیت	*
۴	شبه بادران گستران	www.baadraan.ir	لغو مجوز فعالیت	۴
۵	بازاریابی شبکه‌ای مروارید پنبه‌ریز	www.pmlm.ir	مجاز به فعالیت	۴
۶	سیمیرغ عصر تجارت	www.simorghmlm.ir	تعطیل	۳
۷	بازاریابان ایرانیان زمین (بیز)	www.bizmlm.ir	مجاز به فعالیت	۳
۸	سخت‌کوشان اریس	www.skanet.ir	مجاز به فعالیت	۲
۹	خانواده تحول‌آفرین خورشید زیا	sunteam-mlm.com	مجاز به فعالیت	۲
۱۰	کارآفرینان پیشرو باورس	www.adibavers.ir	تعلیق مجوز فعالیت	۱
۱۱	بازاریابی شبکه‌ای راه سوم پارسیان	www.persianway.ir	مجاز به فعالیت	۱
۱۲	شبه تلاش آفرینان تجارت (تات)	www.tatmlm.ir	تعطیل	۱
۱۳	بازاریابی شبکه‌ای طراحان پوشش ستاره	modstarr.ir	مجاز به فعالیت	۱

ردیف	نام شرکت	آدرس سایت	وضعیت	علت
۱	آنی سود	anisood.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۲	هلثی نت	healthynet.net	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۳	ایزی بیمه	knbteam.easybimeh.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۴	*	knblife.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۵	ایران گوشت	irangooshtco.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۶	بابوبیل	Babobil.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۷	*	Sushia.net	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۸	*	emway.club	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۹	کوپا کلاب	Kouhpaclub.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۰	اتحاد	etehadb.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۱	*	Knbteam.ir	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۲	*	Blife.network	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۳	*	Asrevira.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز
۱۴	*	vastvisionco.com	فیلترشده	فعالیت بدون مجوز

۱۰ برخی نگرانی‌ها قابل درک ولی برخی مخالفت‌ها عجیب است

وی با بیان اینکه برای بهبود اقتصاد مسکن چاره‌ای جز گذار از حالت سنتی به مدرن نداریم، افزود: «درست است که فعالیت برخی از این پلتفرم‌ها به صورت فعلی نمی‌تواند آنچنان مورد تأیید باشد اما از اساس هم نمی‌توان چنین ابزارهایی را تقبیح و تکفیر کرد و مردم را از آنان ترساند. این اعتمادسازی به اصلاح قوانین و ایجاد یک چهارچوب محکم قانونی نیاز دارد.» رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند در پایان گفت: «برخی نگرانی‌ها در باره فعالیت پلتفرم‌های فروش متری بدون ساز و کار قانونی قابل درک است، اما اینکه برخی از اساس ماهیت این ابزارها را رد می‌کنند قابل درک نیست و امیدواریم ناشی از ذینفع بودن در عدم بهبود وضعیت بازار مسکن نباشد، چون به هر حال برخی به خصوص محتکران مسکن دوست ندارند این بازار سر و سامان پیدا کند.»